

TRAKYALI ERKEK TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BAZI ANTROPOMETRİK ÖZELLİKLERİ

Faruk YORULMAZ (a), Oğuz TAŞKINALP (b), Mevlüt YAPRAK (c),
Uz. Dr. Mahmut TURUT (d), Recep MESUT (e)

ÖZET

Kendileri ve anababaları Trakya doğumlu 44 erkek T.Ü. Tıp Fakültesi öğrencisinde bazı antropometrik parametreler ve kan grupları belirlendi. Sonuçlar literatür bilgileriyle karşılaştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Antropometrik ölçümler, Kan grupları, Genç Erkek Öğrenciler

SUMMARY

SOME ANTHROPOMETRIC FEATURES OF MALE MEDICAL SCHOOL STUDENTS FROM TRAKYA

Some body parameters and blood groups were defined in 44 students of Trakya University Medical Faculty who and whose parents were borned in Trakya region of Turkey. Results was compared with literature.

Key Words: Anthropometric measures, Young Male students, Blood groups

GİRİŞ

İnsan vücuduna ait ölçümler ve bu ölçülerin birbirleri ile orantıları, çok eski yıllardan beri önce sanatçıların daha sonra bilim adamlarının ilgisini çekmiş ve araştırma konusu olmuştur. Oldukça geniş bir normallik sınırı olan bu ölçülerin, genetik ve çevresel faktörlerden önemli ölçüde etkilendiği bilinmektedir. Ülkemizde de bölgesel farklılıklar olması beklenebilir. Çalışma bu amaçla planlanmıştır.

-
- Yrd. Doç. Dr. T.Ü. Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.
 - Yrd. Doç. Dr. T.Ü. Tıp Fakültesi Anatomi B.D.
 - Yrd. Doç. Dr. T.Ü. Tıp Fakültesi Fizyoloji A.D.
 - Anatomi Uzmanı İstanbul
 - Prof. Dr. T.Ü. Tıp Fakültesi Anatomi B.D.

MATERYAL VE METOD

Çalışmaya; kendileri ve anababaları Trakya bölgesi doğumlu, fiziksel özürü ve ölçüleri etkileyebilecek herhangi bir hastalığı olmayan, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim görmekte olan 44 erkek öğrenci alındı.

Başlangıç olarak, bir çalışma formu hazırlandı. Kişisel bilgiler alındı ve sunulan parametreler ölçüldü. Antropometrik ölçümler için; pelvimetre, milimetrik bölünmesi bulunan ve esneme yeteneği olmayan bez mezur, anatomik kumpas, duvara monte edilmiş tahta metre ve yer bas-külü kullanıldı. Aynı parametreler aynı kişilerce ve aynı ölçüm araçları kullanılarak ölçüldü. Ölçümler; standart olması amacıyla 14.00-16.00 saatleri arasında gerçekleştirildi. Deneklerin kan gruplarını belirlemede lam metodu kullanıldı.

Canlı ve ölü bedenindeki ölçümleri kapsayan bir yöntem olan, somatometri prensipleri ışığında ölçüm yaparken, antropolojik noktalar ile birlikte yüzeysel anatomide (Surface Anatomy) tanımlanan buluş noktalarından (landmarks) yararlanıldı.

Veriler toplandıktan sonra bilgisayara girildi ve NCCS (Number Cruncher Statistical System) paket programı kullanılarak değerlendirildi.

BULGULAR

Çalışmaya kendileri ve anne-babaları Trakya doğumlu 44 erkek tıp fakültesi öğrencisi alındı. Ölçümlerden elde edilen değerler, ortalamalar veya yüzdeler halinde tablolarla sunuldu.

Çalışma grubunda; ortalama yaş 19.64 ± 1.33 , ağırlık 68.42 ± 8.23 kg ve boy 170.38 ± 8.19 cm bulundu.

Burun profili; öğrencilerin 32'sinde düz (% 72.72), 8'inde konveks (% 18.18) ve 4'ünde konkavdı (% 9.1).

Göz rengi; 19 öğrencide ela (% 43.18), 14'inde kahverengi (% 31.82), 5'inde mavi-yeşil (% 11.36), 3'ünde ela-yeşil (% 6.82), 2'sinde yeşil (% 4.5), 1'inde siyah bulunmuştur (% 2.3).

Kulak düzeyi; 39 kişide normal (% 88.64), 3 kişide yüksek (% 6.82) ve 2 kişide alçak (% 4.5) olarak belirlendi.

Yüz ön profili; 23 kişide mezognat (% 52.27), 9 kişide dik (% 20.45), 6 kişide ortognat (% 13.64), 6 kişide orta (% 13.64); kafa arka profili; 32 kişide düz (% 72.73) ve 12 kişide konveks bulundu (% 27.27).

Öğrencilerin kan grupları dağılımı Tablo II'de sunulmaktadır.

Tablo I: Öğrencilerin Bazı Antropometrik Ölçüleri.

Ölçüm	Ortalama±SD (cm)
Kafa çevresi	55.97±1.89
Kafa uzunluğu	18.03±1.21
Kafa yüksekliği	19.26±2.99
Yüz yüksekliği	12.11±0.76
Alın yüksekliği	5.54±0.94
Gözlerarası mesafe	2.95±0.61
Kulak yüksekliği	6.26±0.58
Kulak genişliği	3.32±0.86
Boyun Yüksekliği	11.07±3.28
Burun yüksekliği	5.12±0.65
Burun genişliği	3.62±0.53
Kolaç açıklığı	175.18±9.48
Ayak genişliği	9.47±1.69
Ayak uzunluğu	25.79±4.28

Tablo II: Öğrencilerin Kan Grupları Dağılımı.

Kan Grubu	Sayı	%
A Rh (+)	18	40.91
A Rh (-)	3	6.82
B Rh (+)	6	13.64
B Rh (-)	-	-
O Rh (+)	11	25.00
O Rh (-)	1	2.27
AB Rh (+)	4	9.09
AB Rh (-)	1	2.27

Tablo III: Üç Farklı Çalışmaya Göre Trakya'daki Kan Grupları Dağılımı (%)

Kan Grubu	Büyüküksel	Yaprak	Bu Çalışma
A	43.25	45.95	47.73
B	15.84	16.54	13.64
O	32.10	31.05	27.27
AB	8.32	6.46	11.36
Rh (+)	88.59	87.66	88.84

TARTIŞMA

Yapılan literatür taramasında, sunulan çalışmadaki parametrelerin tümünün ölçüldüğü çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak belirli bazı parametrelerin ölçüldüğü çalışmalar mevcuttur.

Kahraman (1), 25-35 yaş arası 225 erkekteki çalışmasında boy uzunluğunu 175.05 cm. Müftüoğlu (2) 172.01±8.05 cm. ve Taşkinalp (3) 17-25 yaşlar arasındaki 260 erkekteki çalışmasında 174.15±6.98 cm bulmuştur. İnan (4); Türkler üzerinde alınmış olan boy ölçülerini şöyle bildirmektedir: 1884'te Weisbach 44 erkekte 162 cm, 1891'de Bassanovitch 86 erkekte 164 cm, Eliseef 137 erkekte 167 cm, Von Luschan 40 erkekte 166 cm, Chantre 300 erkekte 167.9 cm, Hauschild ve Wagenseil 272 erkekte 167.2 cm, Pittard 300 erkekte 167.9 cm ve 210 erkekte 1.71 cm, Kansu 1930-31'de 100 erkekte 167.8 cm, bir başka çalışmada aynı araştırmacı 100 erkekte 167.3 cm, 797 erkekte 166.3 cm, İnan'ın (4) çalışmasında Trakya Bölgesinde % 22.86 oranında 159 cm. den kısa, % 29.87 oranında 160-164. 9 cm, % 29 oranında 165-169.9 cm ve % 18.22 170 cm ve yukarısı şeklinde bulmuştur. Pittard, Dobruca'da 300 Türk'te 167.9 cm, Weissbach 44 kişide 162.2 cm, Bassanowitch Bulgaristan'ın kuzeybatısında 42 kişide 162.2 cm bulmuşlardır. Eliseef Anadolu Türklerinin ortalama boyunu 288 erkekte 167 cm, Chantre 120 erkekte 171 cm bulmuştur. Kansu, Rumeli Türkleri için ortalama boyu 167.3, Anadolu Türkleri için 167.8 cm bulmuştur (4). Biz bu çalışmamızda boyu 171.80±6.12 cm. bulduk.

İnan (4), 20-29 yaş arasındaki Türk erkeklerinde ortalama ağırlığı 62.63 kg bulmuştur. Biz; 68.17±9.43 kg bulduk. Boy ve ağırlık bakımından diğer bütün çalışmalardan daha büyük olan bizim bulgularımız, denek sayımızın azlığına bağlı olabileceği gibi, zaman içerisinde gelişen sosyoekonomik ve çevresel şartlar nedeniyle ağırlık ve boyda artma olması beklenebilir.

Yıldırım (5), 25-55 yaş arasındaki 100 erkekte, ayak uzunluğunu 25.76±1.36 cm., ayak genişliğini 9.97±0.68 olarak bulmuş, Müftüoğlu (2) 25.6 cm. olarak bildirmiştir. Yıldız (6), 25-35 yaş arası 218 erkekte, ayak uzunluğunu 26.08±1.03 ve ayak genişliğini 10.33±0.47 olarak bulmuştur. Bizim çalışmamızda ayak uzunluğunu 25.46±1.59 ve ayak genişliğini 9.44±0.46 bulduk. Bizim bulgularımız diğer araştırmacılarınkine uyumludur.

Kahraman (1), baş uzunluğunu 22.99 cm, Müftüoğlu (2) 23.49 cm, Gürün (7) 18.26±0.81 cm, ve Taşkinalp (3) 18.62 cm, olarak bulmuştur.

Biz çalışmamızda kafa uzunluğu 17.91 ± 0.86 cm bulduk, diğer araştırmacıların bulguları ile bizimki arasındaki farklılık ölçülen noktaların farklılığından kaynaklanmaktadır.

Biz çalışmamızda kafa yüksekliğini 19.85 ± 3.52 cm bulduk. Gürün (7) 21.91 cm bulmuştur; aradaki fark ölçülen noktaların farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Kafa çevresini; Taşkinalp (3) 57.16 cm, Gürün (7) 56.91 cm olarak bulmuşlardır. Biz ise 56.61 ± 1.82 cm bulduk. Bu bulgumuz diğer çalışmalarla uyumludur.

Göz rengi konusunda İnan (4); Trakya Bölgesi için % 41.23 açık renk, % 55.45 orta renk göz ve % 3.52 koyu renk göz bildirmiştir. Bu çalışmamızda; açık renk olarak yeşil, mavi-yeşil ve ela-yeşil alındığında bu oran daha düşüktür (% 22.68). Bu sonuç, denek sayımızın azlığına bağlı olabilir.

İnan (4), bölge ayrımı yapmaksızın Türk erkeklerinde; burun uzunluğunu 52 mm ve burun genişliğini 34 mm bulmuştur. Biz ise burun uzunluğunu 51.2 ± 6.5 ve burun genişliğini 36.2 ± 5.3 bulduk.

İnan (4), gözlerarası mesafeyi 10.8 cm olarak bildirmiştir. Bizim çalışmamızda bu mesafe 2.91 ± 0.26 cm bulunmuştur. Bu fark, ölçülen noktaların farklılığından kaynaklanmaktadır. Kafa yüksekliği için erkeklerde 12.4 cm bildirilmiştir (4), biz 19.85 ± 3.52 cm bulduk.

İnan (4), kolaç mesafesini Türk erkeklerinde 171.4 cm olarak bildirmiştir. Bu çalışmada 173.41 ± 5.61 bulunmuş olup İnan'ın çalışması ile uyumludur.

Yaprak ve arkadaşlarının (8); Trakya bölgesi doğumlu 2223'ü kadın 6777 ve Büyükyüksel'in (9), Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ doğumlu 9545 kişide belirledikleri kan grupları dağılımı Tablo III'de verilmiştir. Sunulan çalışmanın sonuçları diğer çalışmaların sonuçlarından farksızdır ($X^2=2.355$; $p=0.06$).

SONUÇ

Trakya bölgesi için yaptığımız bu çalışmanın ülkemizin diğer bölgelerinde de ve daha büyük sayıdaki gruplarla yapılması, muhtemel bölgeler arası farklılıkları ortaya çıkarabileceği gibi Türk insanına özgü antropometrik değerlerin belirlenmesini de sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Kahraman G.: *Yetişkin Türk Kadın ve Erkeklerinde Üst ekstremite Ölçümleri ve Oranları*. Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Bilim Dalı İstanbul, 1988.
2. Müftüoğlu A., Gürün R.: *Yetişkin Türk Erkeklerinde Bazı Vücut Ölçümleri ve Aralarındaki Orantılar*. Yeni Symposium Dergisi 3: 54-60, 1990.
3. Taşkinalp O.: *Türk Kadın ve Erkeklerinde Aksiyal Vücut Çapları ve Çevreleri*. Uzmanlık Tezi, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Morfoloji Anabilim Dalı Anatomi Bilim Dalı, Edirne 1989.
4. İnan A.: *Türkiye Halkının Antropolojik Karakterleri ve Türkiye Tarihi*. Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara, s. 65-180, 1947.
5. Yıldırım M.: *Yetişkin Türk Kadın ve Erkeklerinde Ayak (Pes) Ölçümleri*. Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Bilim Dalı, İstanbul 1984.
6. Yıldız Y.Z.: *Yetişkin Türk Kadın ve Erkeklerinde Alt Ekstremitte Ölçümleri ve Oranları*. Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Bilim Dalı, İstanbul 1989.
7. Gürün R.: *Baş-Boyun Plastik Anatomisi ile İlgili Ölçüm ve Değerlendirmeler*. Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi ve Klinik Anatomisi Kürsüsü, İstanbul 1981.
8. Yaprak M., Yorulmaz F., Taşkinalp O.: *Trakya Bölgesi Doğumlu 6777 Kişide Kan Grupları Dağılımı*. T.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi (yayına kabul edilmiştir), Edirne 1993.
9. Büyükyüksel C.: *Türkiyede Kan Gruplarının Dağılımı*. Kızalay Derneği Yayınları, Ankara 1969.